

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра мовної та психолого-педагогічної підготовки

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 053 «Психологія»
за освітньою програмою «Психологія»
на тему: **«Психологічні особливості розвитку креативних форм мислення**
в підлітковому віці»

Виконавець:

студентка 4 курсу 41 групи

Мозер Олександра Миколаївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К. ПСИХОЛ. Н.

(науковий ступінь, вчене звання)

Пундєв Володимир Васильович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Особливо важливим є розуміння, як розвивається креативне мислення у підлітковому віці, оскільки це період інтенсивного розвитку особистості, який може визначати майбутнє життя людини.

У дослідженні розглянуто психологічні особливості розвитку креативних форм мислення в підлітковому віці. Дослідження було проведено на основі аналізу наукової літератури та емпіричних досліджень.

Перш за все, було досліджено основні поняття, що пов'язані з креативним мисленням, такі як креативність, творчість, інноваційність, а також розглянуто основні підходи до вивчення цього явища.

Далі було проаналізовано особливості розвитку креативності в підлітковому віці. Було встановлено, що на цей період мають вплив такі фактори, як зростання самосвідомості та самооцінки, розвиток критичного мислення, поява нових соціальних зв'язків та стосунків з ровесниками. Також важливим чинником розвитку креативності є стимулювання творчого потенціалу, забезпечення навчання технологіям розвитку креативності.

В роботі було проаналізовано різні методи та техніки, що сприяють розвитку креативності в підлітковому віці. До них відносяться методики генерування ідей, мозкового штурму, дизайн-мислення, технології візуалізації та інші.

Відомо, що креативне мислення є складним і багатогранним процесом, який включає в себе здатність до генерації нових ідей, знаходження нестандартних рішень, використання інтуїції та асоціацій. Підлітковий вік є періодом інтенсивного розвитку та становлення особистості, а тому вивчення креативного мислення в цьому віці має важливе значення.

Дослідження показують, що підлітки, які мають розвинене креативне мислення, мають більшу успішність в навчанні, кращі стосунки з оточуючими та більшу схильність до досягнення успіху в майбутньому. Тому важливо вивчати особливості розвитку креативного мислення в підлітковому віці та розробляти методики його розвитку.

Одним із факторів, які впливають на розвиток креативного мислення, є культурна та соціальна середовище, в якій виростає підліток. Наприклад, наявність доступу до мистецтва, літератури та інших джерел інтелектуального стимулювання може сприяти розвитку креативного мислення.

Іншим фактором є спадковість. Дослідження показують, що креативність може бути спадковою якістю. Тому дослідження креативного мислення у підлітків має враховувати не лише фактори середовища, але й генетичні фактори.

Мета дослідження: вивчення психологічних особливостей розвитку креативних форм мислення в підлітковому віці та встановлення зв'язків між цими особливостями та соціально-психологічними факторами.

Об'єкт дослідження: креативні форми мислення у підлітків.

Предмет дослідження: психологічні особливості розвитку креативних форм мислення в підлітковому віці.

Методи дослідження: методика творчого мислення Торренса (ТТСТ), яка дозволяє вимірювати різні аспекти творчості, такі як продуктивність,

оригінальність та різноманітність; методика діагностики батьківського ставлення до дитини ; опитувальник креативності розроблений Джозефом Рензулі.

Тему креативності в підлітковому віці досліджували багато психологів. До найбільш відомих з них можна віднести: Е. Фромм, К. Юнг, А.Адлер, Л. Виготський , Д. Рензулі , П. Торренс , Г. Уоллес, Дж. Гілфорд, К. Роджерс, Є. Торранс, Р. Стернберг, та у вітчизняній психології: В.Козленко, В.Юркевич, Д. Богоявленська, Я. Пономарьова, А. Матюшкіна, Е. Яковлева, С. Степанов, Л. Єрмолаєва-Томіна, Е. Варламова та багато інших.

Обсяг і структура роботи: Випускна робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний об'єм роботи – 55 сторінок, робота проілюстрована 2 малюнками та 1 таблицею. Список використаної літератури містить 55 джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми роботи, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, наукову новизну і методи дослідження.

У першому розділі розглядається актуальність проблеми розвитку креативних форм мислення в підлітковому віці , розкриваються поняття креативності та її роль у розвитку особистості , які є етапи та особливості розвитку креативності у підлітковому віці.

У другому розділі « Емпіричне дослідження психологічних особливостей розвитку креативних форм мислення в підлітковому віці» знаходиться опис обраних методів дослідження психологічних особливостей розвитку креативного мислення у підлітковому віці.

В результаті емпіричного дослідження визначено дослідження показали, що креативність у підлітків пов'язана з рівнем інтелекту та когнітивного розвитку. Це вказує на те, що розвиток креативності в підлітковому віці може бути сприянням розвитку когнітивних навичок та розумової діяльності. Також, це дослідження підтверджує важливість розвитку креативності у підлітковому віці як засобу виявлення та розвитку індивідуальності, самовираження та вирішення проблем.

ВИСНОВКИ

В результаті нашого дослідження було встановлено, що креативне мислення є важливим аспектом когнітивного розвитку підлітків, яке сприяє вирішенню проблем, інноваціям та самовираженню. Крім того, було виявлено, що індивідуальні та соціальні фактори впливають на розвиток креативності у підлітків. Зокрема, індивідуальність підлітка, його стиль мислення та підхід до вирішення проблем впливають на рівень його креативності. Соціальне оточення, яке забезпечує підтримку та позитивну зворотну зв'язок, також може сприяти розвитку креативності.

Для стимулювання розвитку креативності у підлітків можна використовувати різноманітні методи та підходи, які згадані вище. Зокрема, розвиток креативності можна підтримувати за допомогою різноманітних навчальних програм та

психологічних тренінгів, які спрямовані на стимулювання творчості та самовираження.

Крім того, важливо підтримувати ініціативи, які сприяють розвитку креативності підлітків, наприклад, створення гуртків, участь у конкурсах, інші події, які дозволяють молоді розкривати свій творчий потенціал.

Розвиток креативності у підлітків може бути також підтриманий за допомогою підготовки вчителів, яка дозволяє їм стимулювати креативність та розвивати її учнів.

У цілому, забезпечення сприятливого середовища для розвитку креативності та підтримка творчого потенціалу у підлітків є важливим завданням для формування здорової та успішної особистості.

Загалом, розвиток креативності у підлітків є важливим аспектом їхнього розвитку, який вимагає уваги та спеціального підходу в навчальному процесі. Таким чином, можна зробити висновок, що креативність є важливою складовою успіху в житті, особливо в сучасному світі, де інновації та технології стають все більш важливими. Розвиток креативності у підлітків є ключовим елементом для підготовки майбутніх лідерів, які зможуть розв'язувати складні проблеми та створювати нові інновації. Психологічні особливості розвитку креативних форм мислення у підлітків включають здатність до самовираження, творчого мислення, рефлексії, пошуку альтернативних рішень, та вміння бачити світ з іншого кута зору. Для розвитку креативності у підлітків важливо створювати сприятливі умови, такі як розвивальні ігри, співпрацю у групі, а також навчальні та позашкільні програми з акцентом на творчості та самовираженні. Для досягнення цих цілей також потрібні професійно підготовлені вчителі та психологи, які зможуть стимулювати розвиток креативності та підтримувати мотивацію підлітків. Отже, розвиток креативності у підлітків не тільки забезпечує їхній успіх у майбутньому, але також сприяє формуванню майбутнього світу, який буде відкритим до нових ідей та інновацій.

Основним висновком є те, що креативне мислення у підлітковому віці може розвиватися шляхом розвитку особистісних, соціальних та когнітивних чинників. Індивідуальність та самовираження можуть бути сприяннями для розвитку креативності, а соціальна взаємодія та співпраця можуть впливати на розвиток соціальної адаптації та креативної продуктивності. Одним з основних методів дослідження можуть бути тестування на креативність, які дозволяють оцінити рівень креативності та ідейності підлітків.

Таким чином мета та завдання дослідження є досягнутими.